

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Koós István jogtanácsos által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Fillinger György ügyvéd (címe) által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2008. november 21. napján kelt, 26.P.24.036/2008/3. számú ítélete ellen az alperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 5.000 (ötezer) forint fellebbezési költséget.

A le nem rótt 24.000 (huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes kereseti kérelmében olyan tartalmú helyreigazítás közlésére kérte kötelezni az alperest, amelyből megállapítható, hogy a ...-én sugárzott „...” című műsorban ... műsorvezető sérelmezett nyilatkozatai nem feleltek meg a valóságnak. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy jogszabály rendelkezik a postai levélgyűjtő szekrények kötelező követelményeiről, amelyeknek a műsorban bemutatott postaládák nem feleltek meg és az adásban azt is kifogásolták, hogy az új levélszekrények nem illenek a városképbe.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ... csatornán az „...” című műsor következő adásában szöveges megjelenítés és hang alámondás útján közölje az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás: A ... napján sugárzott adásunkban valótlanul állítottuk, hogy a ... által újonnan telepített valamennyi levélgyűjtő szekrénye nem felel meg a vonatkozó

kormányrendelet szabályainak. Ezzel szemben a valóság az, hogy a műsorban bemutatott nem megfelelő elhelyezésű, az ürítés idejét nem megfelelő helyen jelző és a postakürt jelvényt nem viselő szekrények nem felelnek meg a jogszabályi előírásnak."

Megállapította, hogy a felek a költségeiket maguk viselik, míg a felperest arra kötelezte, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 10.500 forint kereseti illetéket.

A fennmaradó 10.500 forint kereseti illetékről úgy rendelkezett, hogy azt állam viseli.

Az ítélet indokolásában hivatkozott a Ptk. 79. § (1) bekezdésére, a Pp. 342. § (2) bekezdésére, a Pp. 345. § (2) bekezdésében írtakra, valamint a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalására és megállapította, hogy a kereset részben alapos.

Rögzítette, hogy a keresetében a felperes azt kérte közölni, hogy valamennyi felszerelt levélszekrény megfelel a jogszabályoknak, míg az alperesi műsor azt állította, hogy az újonnan felszerelt postaládák egyike sem felel meg a vonatkozó kormányrendelet előírásainak.

Az alapvető kritika az egylábon álló megoldást illette.

A levélszekrényekkel kapcsolatos követelményeket a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004.(IV. 19.) Kormányrendelet 5. számú melléklete tartalmazza, azt azonban nem szabályozza, hogy a szekrényeket milyen módon kell rögzíteni a falfelülethez, így nem helyteleníthető az egy lábas megoldás sem. Az elhelyezésre egyetlen útmutatót ad, azt, hogy a bedobó nyílás magasságának a kerekesszékekkel közlekedők számára is elérhetőnek kell lennie.

A műsor olyan postaládát mutatott be, amely az árok és a járda közötti zöld területen a járda szélétől távolabb állt, a bedobó nyílásának magassága vélhetően megfelelő volt, de magának a ládának a megközelítése nehézségbe ütközött.

A kormányrendelet előírja az ürítésjelző tábla elhelyezését is, mégpedig a szekrény homlokfalán. Ez a felület kizárólag a láda szélesebb, elülső felülete, amelyen olyan nyílásnak is kell lennie, amin az A/4-es méretű boríték is befér. A jogszabály szerinti táblán maradandó tájékoztatást kell nyújtani, ezért nem alkalmazható a „matricás módszer", azonban a bemutatottak között több olyan is volt, ahol a jelzés nem az elülső felületen és nem maradandó módon volt elhelyezve.

A rendelet szerint a levélszekrényeken szerepelnie kell a postakürtnek vagy stilizált rajzának, ennek ellenére a műsorban bemutatott fotókon postakürt nélküli láda is látható volt.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az a sommás alperesi megállapítás, hogy az új levélszekrények egyike sem felel meg a jogszabályi követelményeknek, valótlan közlés, ezért olyan helyreigazító közlemény közzétételére kötelezte az alperesi műsorszolgáltatót, mely tartalmazza azt is, hogy a bemutatott postaládák miért nem felelnek meg a jogszabályban előírt követelményeknek.

Szükségtelennek tartotta az elsőfokú bíróság a tévéfelvétel megtekintését, mivel a műsorrészlet szöveges formában rendelkezésre állt és abban illusztrációként a bemutatott fényképek is szerepeltek.

Az elsőfokú bíróság pernyertesség-pervesztesség arányát egyenlőnek minősítette, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről, míg az illetékre vonatkozó rendelkezése a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2), illetve 14. §-án alapult.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérte annak megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szöveggörnyezetből kiemelve az elhangzott egyéb kijelentésektől és véleménynyilvánítástól elkülönítetten értékelte a helyreigazítani kért szöveget. A műsor nem állított valótlant, hiszen a bemutatott postaládák nem mindegyike felelt meg a rendelet előírásainak és esztétikai, városképi szempontból sem tartották elfogadhatónak.

Ezen túl figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a műsor egy olyan folyamatra hívta fel a figyelmet, amely általánosságban bírálta a levélszekrény cserét.

A bemutatott szabálytalan postaládák és a közöltek egészéből a néző számára egyértelmű volt, hogy a műsorvezető kifogásolt mondata nem vonatkozott valamennyi levélszekrény cserére, hiszen nem csak a szabálytalanokról adtak tájékoztatást, hanem az előírásoknak megfelelőkről is. Állította, hogy az esztétikailag kifogásolt egy lábú láda egyben szabálytalan is, így a közöltek megfeleltek a valóságnak.

Kiemelte, a műsor hatására a felperes megkezdte a kifogásolt levélszekrények lecserélését.

Kifejtette, a szöveg és a képi melléklet önmagában nem ugyanazt az összbenyomást kelti, mint az audiovizuálisan megjelenő közlés.

Álláspontja szerint a sajtó-helyreigazítás intézménye nem szolgálhatja azt a célt, hogy a közösség számára fontos, a civil társadalom önvédelmi, értékmegőrző reflexeit ébrentartó közlések erejét, hatásosságát, kritikáját nem tűrő felperes egy-egy kiragadott mondatnak a helyreigazításával azt a visszájára fordítsa. A műsorrész a bemutatott káros tendenciát objektíven a pozitív példákkal együtt járta körbe, ezért megalapozatlan a felperes kereseti kérelme.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Előadta, a régi postaládák cseréjére azért került sor, mert állapotuk, „koruk” és a hatályos jogszabályi rendelkezések ezt indokolják. A csere során felmerülő egyedi hibák kijavításán folyamatosan dolgoznak, a levélszekrények jogszabályi megfelelőségét a Nemzeti Hírközlési Hatóság ellenőrzi és részükről nem érkezett olyan jelzés, hogy az új postaládák szabálytalanok lennének. Azt nem vitatta, hogy előfordul, hogy valamelyik levélszekrény nem felel meg a kormányrendelet előírásainak, de a műsor olyan képet festett, mintha az összes levélgyűjtő szekrény és ezáltal azok cseréje is jogellenes lenne.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás eredményeként a tényállást helyesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése, döntése is helytálló, azzal a másodfokú bíróság teljes egészében egyetértett.

Az elsőfokú ítéletben a perbeli esetre vonatkozó jogszabályi rendelkezések, a Legfelsőbb Bíróság állásfoglalása, a bizonyítási szabályok is ismertetésre kerültek, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezése alapján a következőkre mutat rá.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok törvény védelme alatt állnak. Ezzel a rendelkezéssel a Ptk. védelmet kíván nyújtani a személyiség megsértésének mindenféle megnyilvánulásával szemben, ezen túl külön rendelkezik arról, hogy ha a jogsértő magatartás a sajtó útján történik, akkor az érintett fél speciális jogvédelmet, sajtó-helyreigazítást kérhet, amelyre a Ptk. 79. § (1) bekezdése értelmében akkor kerülhet sor, ha a sajtószerv az érintett személyre vonatkozó valótlan tényállítást közöl vagy a való tényeket hamis színben tünteti fel. A hatályos jogszabályi rendelkezések alapján a sajtószerv - jelen esetben az alperes - a sajtó-helyreigazítási eljárás során azt köteles hitelt érdemlően igazolni, hogy mindaz, amit a nézők elé tár, az megfelel a valóságnak, illetve a közölt tényeket nem tünteti fel hamis színben.

A tényállítások valóságtartalmára kiterjedő bizonyítás akkor is terheli a sajtószervet, ha híven közli más személy nyilatkozatát vagy átveszi más szerv közleményét.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása rögzíti azt is, hogy a jogsértés elbírálásánál nem lehet a használt kifejezéseket elszigetelten vizsgálni, figyelemmel kell lenni a szöveggörnyezetre is, és az egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó, egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell vizsgálni, továbbá a sajtóközleményt a maga egészében, a kifogásolt közléseket, kifejezéseket valóságos tartalmuk szerint kell elbírálni. Ennek megfelelően kell megállapítani, hogy a sajtóközlemény kifogásolt része, illetőleg a közlemény egésze a tényállításaival meghamisítja-e, hamis színben tünteti-e fel a valóságot, tehát megalapozza-e a helyreigazítás elrendelését.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság érdemi határozatát mindenre kiterjedően helyesen indokolta, álláspontját összefoglalóan az alábbiak szerint rögzíti.

Az „...” című műsorban a ... által végzett levélszekrény cseréről számolt be alperes, kifogásolva azt, hogy a felszerelt új postaládák nem felelnek meg a kormányrendelet előírásainak.

A sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó speciális bizonyítási szabályok alapján az alperesnek az általa közöltek alapján azt kellett bizonyítania jelen eljárásban, hogy a felperes új levélgyűjtő ládái a jogszabályi követelmények betartása nélkül kerültek elhelyezésre.

A PK 12. számú állásfoglalásának megfelelően a műsorban elhangzottak egészét, annak tartalmát, mondanivalóját vizsgálva megállapítható volt, hogy a nézők egyértelműen arra a következtetésre juthattak a látottak-hallottak alapján, hogy a felperes újonnan felszerelt postaládái szabálytalanok, a rendeletben foglaltaknak nem felelnek meg.

Ezt támasztja alá az „új - vagyonokért beszerzett - gyenge minőségű...galambdúcra hasonlító” láda megjelölés, az hogy „ezek egyike sem felel meg ...a rendeletnek”, továbbá az a közlés, hogy büntetlenül szerelik le és pusztítják el a postaládákat úgy, hogy „az újak még csak nem is felelnek meg a kormányrendeletnek”. Mindezek mellett a régi postaládákat tökéletesnek nevezi a műsorvezető, míg az újakat szabálytalanoknak, nem megfelelő helyre szereltnek, „gyenge kivitelű minőségűnek”, a bronz címke nélkülinek, „gányoltan csatlakoztatottnak”, elfogadhatatlannak minősíti, folyamatosan utalva a régi levélszekrények masszivitására, időtállóságára. Az átlagnéző számára a levélgyűjtő ládák cseréje, az ezzel kapcsolatos felperesi eljárás szabálytalan, jogellenes eljárásként, tevékenységként került bemutatásra, mégpedig úgy, hogy az valamennyi új postaládára vonatkoztatható volt.

Az tény, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított helyreigazító közlemény szövegében szereplő „valamennyi levélgyűjtő szekrény” közlés így szó szerint nem hangzott el a műsorban, azonban a műsor egyértelműen ezt a benyomást keltette. Ezen túl a felperes által sérelmezett nyilatkozat valótlán tartalmának és az ezzel szembeni valóságnak a megértéséhez szükséges volt ez a megfogalmazás, amellyel az elsőfokú bíróság nem is lépte túl a helyreigazítási kérelem és kereseti kérelem kereteit sem.

A másodfokú bíróság fontosnak tartja megjegyezni azt is, hogy az „...” című műsor kifogásolt része megtekintése nélkül is - amennyiben annak írásos változata, továbbá képi anyaga is rendelkezésre áll - hozható megalapozott döntés, ugyanis a felperes sajtó-helyigazítás iránti igénye a valótlán tényállítások miatt került előterjesztésre és nem a képi megjelenítés, a hamis látszat keltése miatt. A kifogásolt közléseket pedig - az alperes által sem vitatott írott anyag - egyértelműen és szó szerint tartalmazta.

A Fővárosi Ítéltábla a fentieknek megfelelően az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése, valamint a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján - annak helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

A perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 2.) IM rendelet, továbbá a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. április 23.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin
bíró